

G

2009 Nr 4

EOGRAFISKA NOTISER

ÅRGÅNG LXVII • TIDSKRIFT FÖR GEOGRAFILÄRARNAS RIKSFÖRENING

**öländska landskap •
avfallshantering i riga •
geografiböcker från 225 år •
kollektivtrafik kontra vatten •
litteraturgeografi/ litterär geografi •**

GEOGRAFILÄRARNAS RIKSFÖRENING

www.geografitorget.se

STYRELSE

Ordförande: Annica Grundström, Tallåsvägen 21, 912 31 Vilhelmina,
tel/fax 0940-121 85, e-post: annica.gr@vilhelmina.com

Vice ordförande: Karin Book, Enheten för Idrottsvetenskap, Malmö högskola,
205 06 Malmö, tel 040-665 81 23, e-post: karin.book@mah.se

Sekreterare: David Örbring, Sallerupsvägen 5, 212 18 Malmö, e-post: davidorbring@gmail.com

Kassör: Daniel Blomqvist, adress, tel och e-post, se nedan.

Övrig ledamot: Karin Wakeham, adress, tel och e-post, se nedan.

Suppleanter: Lennart Malmborg, Tjäderstigen 13, 435 43 Pixbo.

Bosse Hansson, Löparevägen 16, 352 51 Växjö.

Lena Eskilsson, Institutionen för Service Management, Campus Helsingborg (Lunds universitet),
Box 882, 251 08 Helsingborg, tel: 042-35 66 44, e-post: lena.eskilsson@msm.lu.se

Förtroenderåd (fom mars 2009): Professor Claes Göran Alvstam, Göteborg; Adjunkt Ann Engström-Åberg, Laxå; Universitetslektor Ulf Erlandsson, Furulund; Adjunkt Allan Jansson, Partille; Universitetslektor Solveig Mårtensson, Lund; Ingenjör Eber Ohlsson, Malmö; Adjunkt Marlène Sallander, Falkenberg; Lektor Sverker Torell, Solna; Universitetslektor Peter Östman, Stockholm.

KRETSAR

Geografilärarnas Riksförening har sex regionala kretsar över landet. Mer information om dem, deras styrelser och verksamhet finns på hemsidan www.geografitorget.se och i tidskriften.

BLI MEDLEM

Medlemsavgiften för 2009 är 220 kronor (110 kr för studerande och pensionärer). Sätt in beloppet på föreningens plusgirokonto 4 37 11-1 och ange Geografilärarnas Riksförening som mottagare. Uppge ditt namn, postadress samt e-postadress. Märk inbetalningen med »Ny medlem». Läs mer om Geografilärarnas Riksförening, aktuella program, föredrag, exkursioner och annat för medlemmarna på www.geografitorget.se. Geografiska Notiser ingår i medlemsavgiften, se nedan.

GEOGRAFISKA NOTISER

Kvartalstidskrift med forsknings-, utbildnings- och samverkansfokus för skolans lärare i geografi, natur- och samhällskunskap, för de geografiska universitetsinstitutionernas studenter, lärare och forskare samt för andra med intresse för geografiska förhållanden och problemställningar. Geografiska Notiser sprids till medlemmar, skolor, bibliotek och andra prenumeranter. Artiklarna är sökbara från 1979 i databasen Artikelsök, som finns på de flesta bibliotek. Samtliga titlar från starten 1943 finns på Geografitorget.se.

Huvudredaktör och ansvarig utgivare: Thomas Borén, Katarina Bangata 37, 3 tr, 116 39 Stockholm,
tel 070-635 72 60, e-post: thomas.boren@humangeo.su.se

Recensions- och annonsredaktör: Karin Wakeham, c/o Wester, Kungsgatan 35 A, 582 35 Linköping,
tel 070-436 62 38, e-post: karin.wakeham@isv.liu.se

Kassör: Daniel Blomqvist, Fredriksbergsgatan 13, 212 11 Malmö,
tel 040-787 38, e-post: cjd_blomqvist@hotmail.com

Adress: Inst för kulturgeografi & ekonomisk geografi, Lunds universitet, Sölvegatan 10, 223 62 Lund.

Prenumeration: Se ovan angående medlemsavgift. Vid prenumerat genom bokhandeln är priset på tidskriften kronor 275 för 2009.

Plusgiro: 4 37 11-1

Omslag: Pererik Nilsson.

Omslagsbild: Stora Alvaret på Öland. Foto: Tom Mels, maj 2009

recensioner

Sven Olov Karlsson och Philip Periera dos Reis (2008) *Svenska ödehus*, Natur & Kultur, Stockholm. ISBN: 978-91-27-11660-3 (inbunden). 151 sidor.

I boken *Plats som produkt* (red Richard Ek och Johan Hultman, Studentlitteratur, 2007) beskrivs platser som en process i ständig förändring där det råder ett samspel mellan »brukarna» och den fysiska platsen. Platser ses också som något som väcker känslor och berättar något för de individer som besöker platsen.

När man som läsare bekantar sig med *Svenska ödehus* instämmer man i Ek och Hultmans tankar kring platser. I *Svenska ödehus* reser vi tillsammans med författaren Sven Olov Karlsson och fotografen Philip Periera dos Reis till tio olika svenska hus – alla med sin fascinerade historia att berätta.

De flesta av oss har sett övergivna hus, men hur många av oss har stannat upp och funderat över husets historia? Vem har bott här? Varför är huset nu tomt på människoröster? Och varför tar ingen hand om det längre? Den nytta och kanske glädje huset en gång representerade har ersattas av förfall och skam, för den som inte känner dess historia. I *Svenska ödehus* beskrivs varje hus (och plats) i ord och bild på ett sätt som ger husen en sorts återupprättelse. Karlsson och

Periera dos Reis har gjort ett grundligt bakgrundsarbete för att besvara ovanstående och flera andra frågor. Varje husskildring inleds med ett foto på entrén till huset. Vi möter rostiga vred, spindelvävsklädda bakelithandtag, nyckelhål och kanske den mest ovanliga entrén – en klippskreva! Jag vill inte avslöja för mycket om husens historia utan vill bara varmt rekommendera denna fantastiska läs-upplevelse.

Är detta en bok som kan användas i undervisning eller är det bara en bok för individuell njutning? Jo, visst kan den på flera sätt komma till glädje i även i undervisningssammanhang! Detta är en bok som väcker inspiration och nyfikenhet och kan få elever i olika åldrar att bli intresserade av de hus som finns övergivna i närmiljön. Detta kan i sin tur leda till utmärkta ämnesövergripande projekt. Geografins platsbegrepp, besök i historiska arkiv, muntlig eller skriftlig skildring av de öden som finns kopplade till husen, bild och form... Ja, listan kan göras lång.

Efter att ha läst denna bok har min syn på de övergivna hus som jag möter i min vardag förändrats. De är inte längre bara fula objekt som borde jämnas med marken. De är nu lite »rakare i ryggen» och utstrålar en viss stolthet. Låt fler hus få göra detta – läs boken, eller varför inte ge bort den i julklapp?

Karin Wakeham

mottagna böcker

Björklund, Fredrika & Jonny Rodin (red) (2009) *Det nya Östeuropa – stat och nation i förändring*, Studentlitteratur, Lund.

Flyvberg, Bent (2009) *Samfundsvidenskap som virker*, Akademisk forlag, Köpenhamn.

Rosqvist, Gunhild & Sverker Sörlin (red) (2009) *Polarår*, Ymer 2009, vol 129, Svenska sällskapet för antropologi och geografi, Stockholm.

Öberg, Lisa (red) (2009) *I hjärtat av Härjedalen – Sonfjället*, Jamtli förlag, Östersund.

Geografiska Notiser har mottagit ovanstående böcker. Hör av dig till Karin Wakeham (mejl: karin.wakeham@isv.liu.se, telefon: 0704-366269) om du vill recensera någon av dem eller annan aktuell litteratur inom geografi- eller utbildningsområdet.

POSTTIDNING

Geografiska Notiser
Geografiska institutionen
223 62 LUND

B

innehåll

Med hälsning från ordföranden (Annica Grundström)	169
Notiser	170
Kretsarna kallar	171
<i>Tom Mels</i> : Landskapskulturens Öland från upplysning till senmodernitet ...	172
<i>Sven Godlund</i> och <i>Olof Wärneryd</i> : Litteraturgeografi/ litterär geografi	185
<i>Solveig Mårtensson</i> : Geografiböcker från 225 år En genomgång av riksföreningens arkiv	197
<i>Tommy Book</i> : Kollektivtrafik kontra vatten – Stockholm, Göteborg och Köpenhamn i fokus	203
<i>Katrina Johansson</i> : Avfallshantering i Riga, Lettland – diskrepansen mellan det som står och det som är	213
Recensioner och Mottagna böcker (pärmens insida)	

ISSN 0016-724X
ISBN 2282

TRYCKTJÄNST I ESLÖV